

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Pohled pracovníků dětského domova na kvalitu života a životní spokojenost jejich klientů

Autorka práce: Jitka Ježková

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Studentka se ve své bakalářské práci zaměřuje na kvalitu života dětí v dětských domovech, a to skrze výpovědi zaměstnanců dětských domovů. Jak sama autorka zmiňuje, dětské domovy jsou aktuálně spíše na okraji zájmu společnosti a přetrvává řada předsudků – proto považuji výběr tématu za přínosný.

Práce je čtivá, jazykově na dobré úrovni. Teoretické části není co vytknout – informace uvedené v teoretické části jsou relevantní pro část praktickou, studentka zdůvodňuje, proč jsou dané informace v textu uvedeny, adekvátně cituje, seznam zdrojů je bohatý.

V praktické části studentka popisuje a zdůvodňuje zvolené výzkumné postupy, včetně volby respondentů i metodologie. Za silnou stránku praktické části považuji kromě samotné prezentace dat také grafické znázornění tematických oblastí, které vykrytalizovaly z rozhovorů (s. 38). Studentka si klade výzkumné otázky a po prezentaci dat na ně odpovídá.

V diskuzi autorka srovnává získané poznatky s literaturou, shrnuje zásadní zjištění, a sama pojmenovává některé limity výzkumu (výběr vychovatelů = zaměstnanců či přímo ředitelů jako respondentů, možný rozdíl mezi pohledem dětí a dospělých, možná „skrytá“ či nepojmenovaná témata či tabu). Tyto limity nepovažuji za vážné, naopak oceňuji, že si jich je vědomá sama autorka.

Za důležitý limit výzkumu považuji možnou více či méně vědomé riziko zkreslení informací samotnými respondenty. V rozhovorech je patrná touha některých zaměstnanců (ředitelů) ukázat, že děti v dětských domovech jsou neprávem společností označovány jako nesamostatné, automaticky problematické či za „chudáky“. To by mohlo vést k přehlížení slabých míst a vyzdvižení výhod dětských domovů, může se ale objevit také opačný trend – snaha o vykreslení všech nedostatků s tendencí přehlížet silné stránky, v závislosti na vědomé i nevědomé motivaci respondentů (co se s daty stane, co máme možnost prostřednictvím tohoto rozhovoru společnosti ukázat). Toto riziko je zapotřebí brát v potaz a výsledky vnímat skutečně hlavně jako pohledy zaměstnanců a zobecňovat opatrně.

I přes toto upozornění na závěr jsou výsledky zajímavé a je zřejmé, že studentka musela zpracovat velké množství dat, vést náročné rozhovory a práci věnovat velké množství času a energie. Z práce vyplývá celá řada otázek a studentce doporučuji v započatém výzkumu dále pokračovat, bude-li mít příležitost.

Práci považuji za kvalitně zpracovanou a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 4. 5. 2024

Mgr. Lenka Vídršperková, Ph.D.

Volitelné téma a otázky k obhajobě:

Respondenti zmiňují, že děti z dětských domovů bývají velmi často ve škole méně úspěšné než děti z běžných rodin, a to včetně dosaženého vzdělání (s. 46). Ukazují se v rozhovorech nějaká silná místa, která by bylo možné využít pro snížení rizika školní neúspěšnosti u dětí s dětských domovů? Nebo naopak slabá místa, kam by bylo vhodné zacílit prevenci? Můžeme k tomuto snížení rizika nějak přispět my, psychologové?